

ció Lingüística de Barcelona. Durant la primera sessió també es va projectar el documental «300 anys de fidelitat a la llengua», preparat pel Centre de Normalització Lingüística de Barcelona.

El cicle estava patrocinat per la Universitat de Barcelona, per la Comissió del Tricentenari i per la Xarxa Vives d'Universitats. La Universitat de Barcelona, a partir d'una iniciativa de la Comissionada per al Multilingüisme — Maria Teresa Garcia Castanyer— i del Departament de Filologia Catalana, i amb la col·laboració dels Serveis Lingüístics, del Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació i de diferents vicerectorats, es va encarregar d'organitzar-lo. A més del món acadèmic, i a través del Centre de Normalització Lingüística de Barcelona i de la Direcció General de Política Lingüística, la Comissionada també hi va implicar l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya.

Les taules rodones es van centrar en quatre eixos temàtics. La primera, «El català, la història i la Universitat de Barcelona», es va celebrar el 20 d'octubre. Les intervencions dels ponents —Agustí Alcoberro, Lúdia Pons, Josep Murgades i Toni Soler— van presentar una perspectiva molt documentada de tres-cents anys de vicissituds del català com a llengua vehicular i de comunicació en l'àmbit acadèmic; es van detallar les disposicions legals que, al llarg dels anys i fins a l'actualitat, han anat prohibint l'ús d'aquesta llengua en els àmbits públic i privat; i també es van valorar les mobilitzacions i les activitats universitàries amb un ús efectiu del català en diferents etapes de repressions o de clandestinitat.

La segona, «La funció social de la Universitat i els països de llengua catalana», es va celebrar el 12 de novembre. Els participants —Emili Boix, Josep Ferrer, Joan Melià i Ferran Suay— representaven la sensibilitat lingüística i el món acadèmic i cultural dels diferents territoris de parla catalana; les seves intervencions van revisar una sèrie d'actuacions encaminades a la promoció de la llengua i van destacar la posició actual del català en l'àmbit acadèmic, social i cultural de cada territori; els ponents també van debatre llargament sobre el model d'universitat pública i sobre la responsabilitat social de la Universitat en el segle XXI.

La tercera, «La política lingüística a les universitats de la Xarxa Vives», es va celebrar el 26 de novembre. Els ponents —Josep Ochoa Monzó, Josep Maria Pons, Carme Sanmartí i Marta Xirinnachs— van centrar les seves intervencions en la política lingüística de les universitats que conformen la Xarxa Vives, analitzant-ne la creació, les accions dels darrers vint anys, la situació en el present i valorant-ne les perspectives de futur; es van revisar les disposicions legals que han permès desplegar actuacions de política lingüística i es va destacar especialment el pla general de la Xarxa, l'elaboració de criteris unitaris i la creació d'una àmplia sèrie de recursos que comparteixen els integrants d'aquesta xarxa.

La darrera, «El català i el repte de la internacionalització de la Universitat», es va celebrar el 10 de desembre. Les intervencions dels participants —Andreu Bosch, Encarnación Carrasco, Pere Mayans i Francesc Xavier Vila— van tenir en compte els aspectes més vinculats a la sociolingüística, a la internacionalització de les universitats i a les accions de projecció de la llengua, la literatura i la cultura catalanes en l'àmbit universitari internacional a través de l'Institut Ramon Llull i d'altres organismes; en el marc de la societat plurilingüe actual, es van analitzar també les implicacions de la convivència acadèmica del català amb altres llengües i la posició d'aquesta llengua des de la perspectiva de la política lingüística del Consell d'Europa.

Lúdia PONS I GRIERA

Presentació de *Noms de plantes. Corpus de fitonímia catalana* (2 d'octubre de 2014). — El 2 d'octubre de 2014 es presentava a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona el llibre *Noms de plantes. Corpus de fitonímia catalana*. L'acte fou presidit pel rector de la Universitat, Sr. Dídac

Ramírez, i per la directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, Sra. Ester Franquesa.

L'obra és un recull de més de 35.000 denominacions catalanes de plantes, que es posen en relació amb 8.400 noms científics i corresponen a unes 5.800 espècies diferents. Per dur a terme aquest recull, s'ha fet una extensíssima tasca de buidatge d'obres i documents especialitzats (tant publicats com inèdits) que recullen denominacions catalanes per a plantes autòctones i per a plantes exòtiques (emprades en medicina, cultivades com a ornamentals, amb interès econòmic o comercial, etc.). En síntesi, s'han buidat més de 300 obres botàniques dels Països Catalans, o d'abast més ampli, publicades entre 1871 i 2013, i que compleixen el requisit de contenir noms catalans en correspondència amb noms científics, els quals designen inequívocament els tàxons botànics a què es refereixen els noms populars.

El llibre, de fet, és un dels fruits d'un projecte més ampli, que ha estat possible gràcies a la col·laboració d'un extens grup d'especialistes i el suport de diverses institucions. La direcció del projecte és de Joan Vallès i Xirau, del Laboratori de Botànica de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona, i l'equip principal de col·laboradors l'han format Joan Veny, Josep Vigo, M. Àngels Bonet, M. Antònia Julià i Joan Carles Villalonga. La coordinació terminològica del projecte ha estat a càrrec del Centre de Terminologia TERMCAT, que n'allotja les bases de dades associades i ofereix la versió en línia del producte, a banda d'haver col·laborat també en l'edició en paper. També hi han participat la Universitat de Barcelona i el Govern d'Andorra, i s'ha rebut una subvenció de l'Obra Social «la Caixa», que ha estat gestionada per la Institució Catalana d'Història Natural, societat científica filial de l'Institut d'Estudis Catalans.

La presentació del llibre aplegà més de cent cinquanta persones, que tingueren ocasió de sentir les intervencions que hi feren Jordi Bover, Joan Vallès, Josep Vigo, Joan Veny, Ramon M. Masalles i Ramon Solsona, a més de Dídac Ramírez i Ester Franquesa.

El director del TERMCAT, Jordi Bover, va presentar un breu resum de les actuacions vinculades a aquest projecte, que, de fet, van començar més de vint anys enrere. Va concretar que no han estat vint-i-un anys de treball continuat, però que sempre s'ha mantingut el projecte actiu. A més, va exposar la importància que tenia el fet d'haver pogut informatitzar totes les dades amb les eines especialitzades de què disposa el Centre de Terminologia, atès que aquest emmagatzematge permetrà una explotació futura de les dades molt més completa.

Joan Vallès, com a director del projecte, en presentà les principals dimensions i objectius. Indicà que l'objectiu inicial era fer una posada al dia de l'obra de Masclans, especialment d'*Els noms de les plantes als Països Catalans*, però que el projecte s'anà ampliant. Confessà que en més d'un moment del llarg procés d'elaboració havia tingut la sensació que el llibre no veuria mai la llum, però que d'aquests moments de dubte sempre n'acabava sortint reforçat per l'entusiasme mostrat per l'equip de col·laboradors.

Jospe Vigo, eminent botànic, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i professor a la mateixa Universitat de Barcelona, revelà en la seva intervenció les deliberacions que de vegades hi havia hagut en les reunions de treball, perquè tot i que el projecte té una voluntat descriptiva, s'han hagut d'introduir prioritats per organitzar i presentar la informació, i triar quina o quines formes es donaven com a prioritàries no sempre és tan evident.

Per la seva banda, Joan Veny, també membre de l'Institut d'Estudis Catalans, catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona i president del Consell Supervisor del TERMCAT, va presentar algunes reflexions sobre la importància de l'obra des de la perspectiva filològica. A partir d'uns quants exemples concrets, il·lustrà sobre algunes descobertes fetes, i comentà que els resultats obtinguts amb la recerca feta, entre altres coses, han de servir per millorar la informació oferta pel diccionari normatiu.

Tot seguit fou Ramon M. Masalles, catedràtic de Botànica de la Universitat de Barcelona, qui

descriu els aspectes que, des de la perspectiva botànica, feien més rellevant el projecte. En destacà especialment el rigor seguit en el marcatge de cadascuna de les denominacions, que es presenten amb la indicació de la font en què s'han documentat i amb una caracterització tipogràfica que permet ràpidament prioritzar les denominacions principals respecte de les altres.

La intervenció de Ramon Solsona, filòleg, escriptor i periodista, consistí en una amena presentació sobre els diversos aspectes culturals que s'amaguen rere els noms de plantes. Des de referents bíblics fins a parèmies i expressions populars, Solsona captà l'atenció de l'audiència amb una intervenció ben entretinguda. Destacà la importància de disposar d'una obra com *Noms de plantes*, que pot tenir un ampli públic usuari, des del més especialitzat fins al lector simplement encuriós.

La presentació es cloqué amb les intervencions de la directora general de Política Lingüística, Ester Franquesa, que es felicità de poder disposar de l'obra i d'institucions com el TERMCAT, que poden donar continuïtat a projectes complexos com aquest; i del rector de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramírez, que expressà la satisfacció de presentar una obra en què havien intervingut tantes persones vinculades a la mateixa universitat, cadascuna aportant-hi la seva expertesa.

Reservem per al final d'aquesta crònica una referència a la figura de Rosa Colomer i Artigas, directora del TERMCAT entre els anys 2002 i 2012, que fou esmentada i recordada per tots els ponents. Una llarga malaltia en va causar una mort prematura, però ella va ser un dels puntals de l'obra presentada, atès que sempre hi va donar suport i sempre va creure que valia la pena dedicar-hi esforços i treballs. No la va poder veure acabada, però l'obra li és ben justament dedicada.

Al final de l'acte, els presents van tenir ocasió de brindar per l'èxit de *Noms de plantes. Corpus de fitonímia catalana*, i de desitjar-se que ben aviat es puguin presentar nous fruits derivats de la feina duta a terme en aquest projecte.

F. XAVIER FARGAS VALERO
TERMCAT

Jornada «Alart i la lexicografia catalana» (10 d'octubre de 2014). — La Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona va celebrar, el divendres dia 10 d'octubre de 2014, una jornada dedicada a la lexicografia catalana i, més concretament, al filòleg rossellonès Julià-Bernat Alart. Aquesta jornada va ser possible gràcies al grup de recerca consolidat Grup de Lexicografia i Diacronia (2014SGR-1328) i al projecte Portal de Léxico Hispánico (FFI2011-24183), i va comptar, també, amb el suport del Departament de Filologia Catalana de la UAB.

La conferència inaugural va anar a càrrec del filòleg Joan Veny, catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona i membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. La seva intervenció, titulada «Lexicografia comparada del segle XVII: els diccionaris de Font, Torra i Lacavalleria», posava de costat les característiques dels tres diccionaris per a l'aprenentatge del llatí: el *Fons verborum et phrasium* (1637), d'A. Font; el *Thesaurus verborum ac phrasium* (1640), de P. Torra; i, finalment, el *Gazophylacium catalano-latinum* (1696) de J. Lacavalleria. Veny va dur a terme una interessant comparació d'aquests diccionaris tot fixant-se en llur microestructura i en el tractament que s'hi observa de diversos aspectes de la llengua: l'ortografia, els estrangerismes, les retrodatacions, els mots fantasma, els neologismes i els fraseologismes.

Tot seguit, Pep Vila Medinyà, investigador de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona, va abordar «L'obra dels filòlegs rossellonesos durant el segle XIX. Una renaixença extrasocial». Inicialment, es va referir al context historicosocial de la Catalunya del Nord del segle XIX: una societat afrancesada de pensament, però catalana de sentiment. Així, doncs, mentre es produïa una renaixença catalana al sud dels Pirineus, amb un suport social ampli, al Rosselló es desenvolupava una renaixença «extrasocial», mantinguda per l'Església i alguns intel·